

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Diabetes

DE SOCKERSJUKAS TIDSKRIFT

Utgiven av
RIKSFÖRBUNDET
FÖR SOCKERSJUKA

UR INNEHÅLLET

Professor A. LICHTENSTEIN framlägger sina synpunkter på barnkoloniverksamheten sid. 1.

Förgrundspartier i vårt synfält — ett uttalande för tidskriften av Riksförbundets ordförande konsthandlare PELLE BÖRJESSON i Göteborg sid. 10.

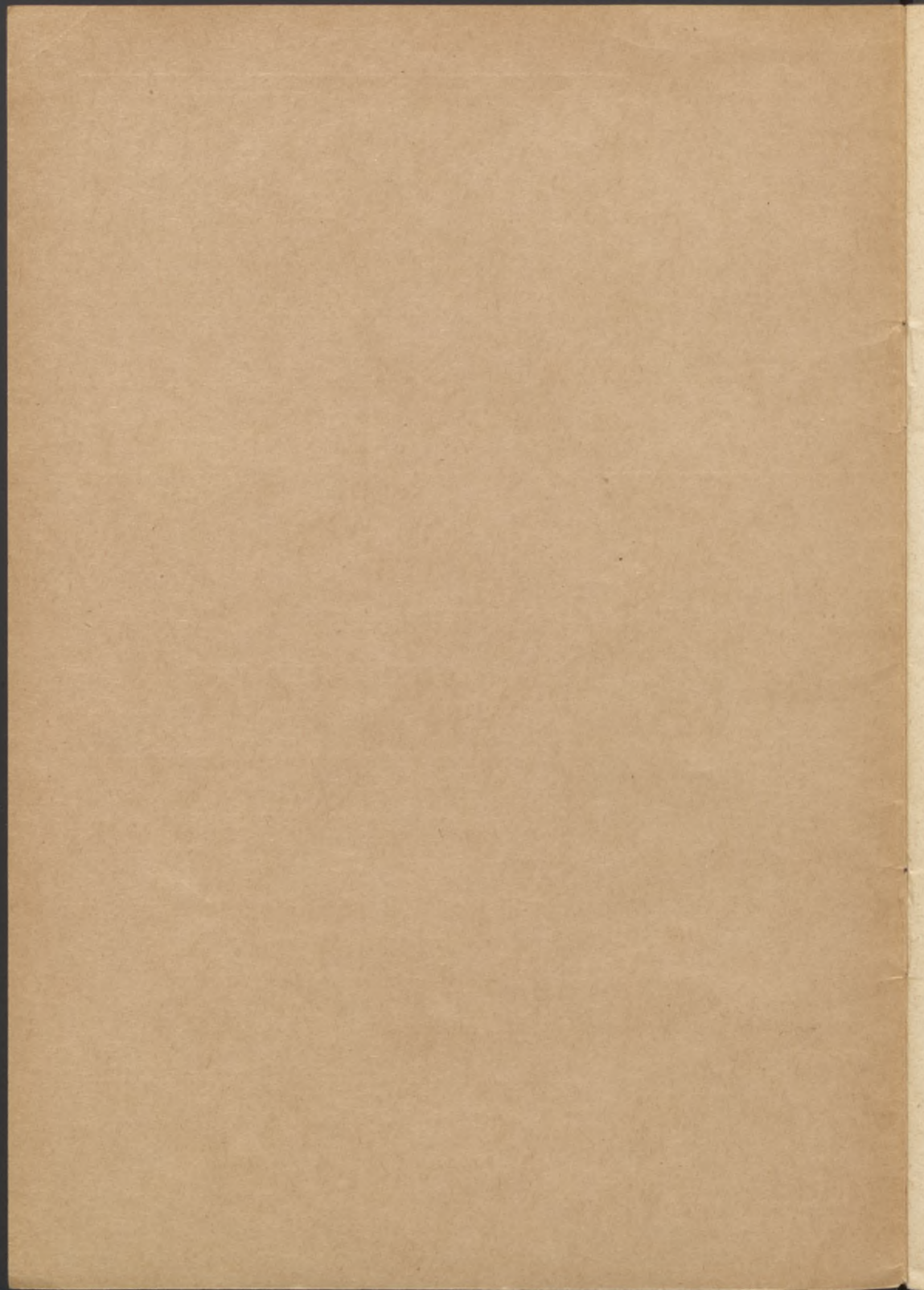
Det har varit diabetikerkongress i Bryssel. En av våra delegater skildrar sina intryck därifrån på sid. 2.

Riksförbundets årsmöte i Borås sid. 7.

Meddelanden från lokalföreningarna sid. 12.

2

AUGUSTI 1949

DIABETES

DE SOCKERSJUKAS TIDSKRIFT

Årgång 1

2 - 1949

RIKSFÖRBUNDET
FÖR
SOCKERSJUKA

Ansvarig utgivare Aktuarie Curt Arnewi

Redaktör Amanuensen Lars-Erik Bergström

Bergsättravägen 22 b Lidingö (65 50 61)

ÄRO SÄRSKILDA SOMMARKOLONIER FÖR SOCKERSJUKA BARN ÖNSKVÄRDA?

Av A. LICHTENSTEIN.

Allt sedan tillkomsten av föreningar bland de sockersjuka i Sverige har frågan om sommarkolonier för sockersjuka barn tilldragit sig intresse. Det är helt naturligt att så varit fallet. Sockersjuka barn behöva stärkande sommarvistelse på landet minst lika väl som friska barn, men ha ofta uteslutits vid urvalet av barn till sommarkolonier. Skälet härför var tidigare svårigheten att inom ramen för en vanlig sommarkolonis verksamhet bereda dessa barn den vård, som de behövde. Så länge

sockersjuka barn i vårt land behandlades med en sträng och i varje detalj reglerad diet kunde detta skäl vara acceptabelt. Numera få emellertid sockersjuka barn i vårt land ölmänt en kost, som helt och hållet överensstämmer med friska barns normala kost. Under dessa förhållanden bortfaller denna invändning mot att mottaga sockersjuka barn på vanliga sommarkolonier. Den enda kontroll över deras kost, som erfordras — förutom regelbundenhet i fråga om måltider, som ju faller av sig själv för

ella barn på kolonier — är att vaka över att de icke äta för mycket. Detta är emellertid även önskvärt beträffande friska barn. På denna punkt fordras på många håll kanske att man något förändrar sin inställning till sommarkolonins uppgift, som icke är att göda barn till största möjliga viktökning. När man således upplever hurusom barn, som stått under läkarbehandling för fettsot och som man under vintern lyckats magra ned till en rimligare vikt, på sommarkolonier ökat 10-15 kg, så är detta icke ett gott resultat av kolonivistelsen. Men i statistiken bidrar ett dylikt fall till en bättre genomsnittlig viktökning för kolonibarnen. Och det ser ju vackert ut på papperet.

Om således näringsfrågan numera icke bör bereda några svårigheter så kan insulinbehandlingen möjligen betraktas som en dylik. Denna sköts emellertid av varje mamma till ett sockersjukt barn och bör icke rimligen bereda en föreståndarinna på en sommarkoloni några oöverstigliga svårigheter under förutsättning att de sockersjuka barnen äro väl kontrollerade av sin läkare och att föreståndarinnan får nödiga instruktioner.

Enligt min bestämda mening behöva icke sockersjuka barn utestängas från de vanliga sommarkolonierna.

Men jag vill gå ett steg längre och uttala den mening, att särskilda sommarkolonier för sockersjuka barn inte endast äro onödiga utan även i regel äro olämpliga. Vid en kronisk sjukdom, som sockersjukan är, måste vi sträva efter att undvika allt som kan sätta de sockersjuka barnen i särklass i förhållande till andra barn. En dylik särställning inverkar menligt på barnens karaktärsbildning och sociala anpassning. Det är av största vikt att försöka få dessa barn att icke växa upp i ständig känsla av att vara patienter. Är deras sockersjuka under god kontroll så kunna och bära barnen helt deltaga i friska barns liv, i deras lekar, bad och sport.

Endast som en nödfallsutväg vill jag därför i undantagsfall tänka mig speciella sommarkolonier för sockersjuka barn.

För att icke bliva missförstådd vill jag till sist betona, att vad jag här sagt endast gäller sådana sockersjuka barn, vilkas sjukdom är under god medicinsk kontroll. Är så icke fallet kräves en vård och övervakning, som icke kan givas på en vanlig sommarkoloni. I dylika fall kan en sommarvistelse ordnas antingen privat eller på ett konvalescenshem med goda resurser ifråga om medicinsk övervakning och behandling.

SOM SVENSK DELEGAT PÅ 1:A INTERNATIONELLA DIABETIKERKONGRESSEN I BRYSSEL DEN 9 JUNI 1949.

"Wenn jemand eine Reise tut, so kann er was erzählen" säger ett tyskt ordspråk. Ja, nog finns det

mycket att förtälja om några intressanta dagar i den belgiska huvudstaden bland vetenskapsmän och lä-

kare från flera länder i Europa och Amerika. Det gäller endast att kunna sovra intrycken i minnet.

Annandag pinst på kvällen anträd- des resan från Stockholm med Nord- expressen och morgonen därpå kände man en fläkt av kontinenten, då man såg Köpenhamns stadsbild i soldiset från Öresundsfärjan. Uppe- hållet i Köpenhamn blev kort och fär- den fortsatte så gott som omedelbart genom ett bördigt Danmark i som- marskrud över tyska gränsen vid Flensburg, där passvisiterande eng- eismän och tyskar visade ett ömman- de intresse för ens medhavda pen- gar. På kvällen andra dagen passe- rades Hamburg, vilken stad gjorde ett skrämmande och kusligt intryck på den som tidigare varit där. Hela kvarter voro utbombade och förstör- da, ruinhögar och förvridna stålske- lett utvisade resultatet av männi- skors förstörelselusta. Men trots allt elände spirade livet på nytt i ruiner- na, nya byggnader höllo på att upp- föras och människor voro åter i full verksamhet. Köln visade ett ännu dystrare ansikte, endast Domen reste sig majestätiskt, nästan oskadd, över all förstörelsen. Man skämdes fak- tiskt vid anblicken över att vara n änniska.

Belgien hade kommit relativt lindrigt från krigets fador, vilket ju berodde på att kapitulationen för tyskarna kom så fort. Ett och annat bombned- slag i industricentra hade dock öde- iagt någon betydelsefull fabrik. På tredje dagens förmiddag var första etappen i resan till ända, då tåget kom in på Gare du Nord i Bryssel. Av en ödets nyck blev den förste svensk jag träffade på just min meddelegat på kongressen, tandlä-

kare Sven Bramstång från Falken- berg, som till och med behagade ha rummet intill mig på hotellet. Vi voro redan gamla vänner och bör- jade snart göra upp planer hur vi skulle kunna skaffa oss informa- tioner och kontakter för morgonda- gens kongress. Stadens telefonauto- mater slukade många belgiska franc innan vi lyckades i våra vällovliga avsikter att spåra upp presidenten i den belgiska diabetikersammanslut- ningen, prof. Hoet från Louvain. Vårt gemensamma franska ordför- råd var knapphändigt men hur som helst tyckte vi oss åtminstone begri- pa franska, när rösten i andra tråd- ändan förkunnade att prof. "Hutt" träffades på Club Prince Albert kl. 20. Namnet lät så svenskt och smak- fullt så vi gick till klubben med de bästa förväntningar, vilka också in- friades i oanad grad. Där var näm- ligen en del av de mera kända dia- betikerforskarna församlade till en intim och sluten sammankomst. Di- rektören för den belgiska samman- slutningen, en herre med det tillta- lande namnet Menu, kom ut och inviterade oss på stående fot till herrarnas middag. Hälften vågat är hälften vunnet tänkte vi och pro- menerade in i lejonkulan, där vi först blevo presenterade för en äld- re dättingerad herre, som visade sig vara prof. Elliot Joslin från Boston, världsberömd vetenskapsman på dia- betesforskningens område och presi- dent för kongressen. Det blev en angenäm middag med ingående bordssamtal herrarna emellan, där vi kanske mest lyssnade andäktigt "förstående" men även fingo tillfäl- le att utbyta åsikter med våra bordsgrannar om vetenskapliga och sociala framsteg rörande sjukdomen.

Vi bröto upp framåt småtimmarna i god och glad stämning.

Dagen därpå öppnades kongressen högtidligt i en av lärosalarna på medicinska fakulteten och hela dagen upptogs av föreläsningar på engelska och franska av vetenskapsmän och läkare från flera länder. Tyvärr var det ganska svårt att helt kunna följa med de fransktalande föreläsarna, vilka talade fort och dessutom på sydländskt manér beledsagade sitt tal med diverse gester och åtbörder. De engelska talarnas anföranden voro betydligt lättare att förstå, och i detta sammanhang vill jag särskilt framhålla dr. Robin Lawrences från London korta men trevliga redogörelse över diabetes hos barn. Föredrag och anföranden höllos av bland andra prof. Joslin och dr. Peck, Indianapolis, båda från USA, Prof. Silvestri, Rom, dr. Haist från Bantinginstitutet i Toronto, Kanada, Sir Dale, London, och dr. Hagedorn, Köpenhamn, vilka behandlade sjukdomen från olika synpunkter såsom ärftligheten, insuliterapin, kampen mot kvacksalvarna, sociala frågor m. m. Själv hade jag begärt att få nålla ett anförande på engelska om föreningslivet i Sverige och huvudpunkterna i 1943 års sockersjukutrednings betänkande men blev dock aldrig i tillfälle därtill, när den för varje talare anslagna tiden knappt räckte till för de medicinska och sociala ämnena. Flera anmälda talare, däribland tandl. Bramstång, mäs-

te på grund av tidsbristen avstå från sina anföranden. Dagen avslutades med en storslagen, offentlig bankett å Club Prince Albert, där kongressens nestor och president, prof. Joslin, blev föremål för hjärtliga hyllningar av olika talare.

Mitt huvudintryck från kongressen är, att man arbetar för högtryck överallt ute i världen, på laboratorier och kliniker, med att söka lösa sockersjukans dunkla gåta men att några epokgörande resultat ännu icke kunnat framläggas. Många nya, värdefulla uppslag och idéer för föreningsverksamheten inhämtades genom den personliga kontakten med representanterna för de sockersjuka sammanslutningarna i andra länder och då särskilt från broderorganisationen i Danmark, som förtjänar att framhållas som utmärkt förebild för verksamheten i vårt land. För att endast nämna ett exempel på företagsamheten hos danskarna, så utger deras "Landsforening for Sukkersyge" ett välgörenhetsmärke liknande vårt jul- och nyårsmärke till ett pris av fem öre. Inkomsterna av detta märke uppgår årligen till cirka 30.000 kronor, vilka användas till social hjälpverksamhet m. m. bland de sockersjuka. I nästa nummer av tidskriften kommer att införas korta sammandrag av några intressanta, utländska anföranden under kongressen.

Curt Arnewi.

PRESSKLIPP:

Ur A f t o n t i d n i n g e n
hämta vi följande typiska tidsbild:

Den 77-årige kvacksalvaren i

Göteborg, som anmäls till åtal av medicinalstyrelsen för att han behandlat en flicka för sockersjuka,

har en omfattande praktik i Göteborgs centrum och går under benämningarna Doktorn och Professorn. Hans behandlingsmetoder består i att han klär av patienten naken och masserar med olja samt med en elektrisk apparat.

Modern till den flicka från Fritsla, vars fall föranlett ingripandet, berättar att flickan, som är 17 år, fått 16 behandlingar av »Professorn». Hon uppmanades att sluta med insulininsprutningarna och fick i stället massagen med olja. Efter några dagar började flickan känna sig trött och nere, men när modern talade om detta för »Professorn» sade denne att det var övergående och berodde på hans utomordentliga behandling.

När ännu några dagar gått började flickan lukta aceton men inte ens då förstod kvackaren att det var något farligt utan konstaterade att det kom sig av att sockret höll på att försvinna. Nu beslöt emellertid modern att ta flickan till en riktig läkare och åka hem till Fritsla. På tåget råkade flickan i coma, varför hon fick åka direkt till lasarettet i Borås. Endast tack vare att hon kom under snabb behandling räddades hennes liv.

En målare i Lerum och hans dotter är också arga på »Professorn», som de anser ha lurat dem på hundratals kronor utan att han hjälpt dem av med sina lidanden. Målaren hade nedsatt hörsel och fick olja och terpentin ihällt i öronen så att han blev nästan stendöv, medan flickan behandlades för sockersjuka. Även hon fick

sluta med insulininsprutningarna, vilket hon först fann skönt men sedan inställde sig de vanliga symptomen och då avbröt hon behandlingen hos kvackaren och fortsatte med insulinet igen. Då var hon ganska illa därän.

Härtill vilja vi endast göra den kommentaren, att vi sockersjuka genom vår upplysningsverksamhet på alla sätt söka hindra kvacksalvarnas livsfarliga verksamhet rörande sjukdomen. Vi ha således i år vid uppvaktning för inrikesministern yrkat på ändring i lagen om behörighet att utöva läkarkonsten genom införande av förbud för icke läkare att behandla diabetes. Låt därför alltid en läkare behandla sjukdomen och vänd Eder icke till någon kvacksalvare!

I dagspressen notera vi med tillfredsställelse detta meddelande:

ROM, 22 juni. (AP) Världsproduktionen av insulin täcker nu mer än väl de föreliggande behoven, meddelar internationella hälsovårdsorganisationen. Insulin framställs för närvarande i 55 länder, vilka har ett så stort överskott, att det mer än väl skall räcka till för sockersjuka även i övriga delar av världen.

Kan denna nyhet även medföra att priset på insulin kommer att sänkas i motsvarande grad skulle glädjen bli dubbel.

I Svenska Dagbladet för den 2 juli förekom följande intervju:

Den första sommarkolonien för sockersjuka barn från Stockholm öpp-

nas nästa vecka i Stråttjärna vid Ljusnan i Hälsingland. Det är Föreningen för sockersjuka i Stockholm med omnejd som står som arrangör och deltagare i kolonien blir 27 små insulinpatienter, huvudsakligen från stadens folkskolor.

— Tyvärr får sockersjuka barn inte komma med till de vanliga sommarkolonierna, säger tjänsteman Lenrart Hammarström i sockersjukeföreningen, då dessa inte anser sig kunna ta besvären med deras extra skötsel. Det är därför vi nu arrangerat ett eget sommarhem för våra småttningar — dels för deras egen skull, dels för deras föräldrars, som på detta sätt får koppla av från vårdbekymren under de sex veckor kolonien är öppen.

Föreningen i Malmö har sedan flera år tillbaka varje sommar mottagit ett stort antal sockersjuka barn från södra Sverige till sin sommarkoloni. Göteborgsföreningens storslagna, permanenta sommarkoloni för sockersjuka barn vid sjön Hällungen i Ucklums socken är redan i bruk tredje året sedan invigningen 1947. Även andra lokalföreningar i landet anordna sommarkolonier för de sockersjuka barnen, ehuru icke i så stor omfattning som nämnda föreningsars.

I juli-numret av tidskriften "Det Bästa ur Readers Digest" vilja vi första uppmärksamheten på artikeln "Se upp för sockersjukan!"

DE SOCKERSJUKAS LIVSMEDELSFÖRSÖRJNING.

Genom upphävandet av flertalet livsmedelsransoneringar ha vi sockersjuka åter fri tillgång till alla för oss nödvändiga livsmedel, med undantag för kaffet, beträffande vilket vi dock för cirka två år sedan genom uppvaktning för folkhushållningsministern lyckades utverka en ännu bestående extra tilldelning.

Handelsspärrarna och valutasvårigheterna lägga som känt ännu hinder i vägen för ett normalt handelsutbyte mellan länderna. I utlandet och då särskilt i USA tillverkas numera i ganska stor utsträckning särskilda för sockersjuka avsedda livsmedel, synnerligen lämpliga just för personer, som hålla viss avpassad diet. Jag behöver härvid endast nämna bröd, sylter, safter m. m. Att

hit importera dessa produkter skulle emellertid ställa sig både svårt och icke av behovet påkallat. På grund av sjukdomen är vår konsumtion av choklad och sötsaker nödvändigtvis begränsad men vi arbeta på att i stället få fram likvärdiga ersättningsprodukter för dessa njutningsmedel antingen genom direkt import eller upptagande av inhemsk tillverkning av produkterna. En holländsk firma har i dagarna tillställt oss vissa prover på sin för de sockersjuka upptagna tillverkning av pastiller och choklad. Vid smakprov måste vi erkänna att dessa produkter voro mycket välsmakande och vi komma givetvis att undersöka möjligheterna att kunna införa dem till landet. Glädjande nog synes det

inte uteslutet att även en svensk tillverkning både av dessa och andra saker skulle kunna upptagas. En inom branschen verksam försäljningsrepresentant framhåller i brev följande: "I samråd med en synnerligen erkänd fabrik i Schweiz har det lyckats mig att nu kunna uppvisa

dels ett geleringspreparat, som gör det möjligt att framställa sylter, safter och gelé utan tillsats av socker och med samma konsistens och smakegenskaper som den ordinarie varan,

dels kunna tillverka puddingpulver etc. utan tillsats av socker,

dels ett diabetikermjöl med vilket

man kan baka såväl småfranska som småkakor samt dessutom använda till allehanda andra artiklar såsom keks m. m., makaroni och i hushållsbruk".

Denne representant har även varit i förbindelse med A.-B. Svenska Suchard i Alingsås, vilket välkända bolag visat stort intresse för att upptaga en dylik tillverkning under förutsättning att vi själva kunna ordna försäljningen av produkterna. Skulle detta lyckas att ordna på ett tillfredsställande sätt, kanske vi snart kunna få ut produkterna i landets livsmedelsaffärer.

C. A.

FÖRSÄKRINGSSKYDDET.

Ett nedslående exempel på svårigheterna för sockersjuka personer att erhålla försäkringar inberättas från Stockholmsföreningen, som förhört sig hos flera av de stora försäkringsbolagen beträffande olycksfallsförsäkring för barnen å föreningens sommarkoloni. Alla tillfrågade bolag avböjde emellertid att teckna sådan försäkring med den tvivelaktiga motiveringen att vid eventuella kroppsskador hos dessa barn läkningssvårigheterna lade hinder i vägen att mottaga dem som försäkringsobjekt. Vi sockersjuka, som utgöra en icke föraktlig folkgrupp av cirka 60.000

personer här i landet, hävda att försäkringsskyddet icke endast bör vara en angelägenhet mellan den enskilde och försäkringsbolaget utan kräva att staten tillser att varje medborgare erhåller ett med hänsyn till omständigheterna såsom sjukdom m. m. avpassat försäkringsskydd. Försäkringsbolagens stora fonder skulle säkerligen tåla den minimala risken att mottaga oss som försäkringstagare. Det sociala ansvaret måste i detta fall gå före vinstintresset.

C. A.

RIKSFÖRBUNDETS FÖR SOCKERSJUKAS ÅRSMÖTE I BORÅS DEN 22 MAJ 1949.

På årsmötet i Stockholm den 23 maj 1948 beslöts, att nästa årsmöte skulle hållas i Borås.

De orosmoln, som hade kommit upp under sammanträdet i Stockholm, urladdade sig så småningom

under året och då vi i arbetsutskottet gjorde oss redo för resan till Borås sken solen från en nästan klarblå himmel och det var med ljusa förväntningar om ett angenämt och gagnarikt samarbete som vi åtnådde taget i Göteborg.

Årsmötet i Borås blev också en upplevelse att minnas.

Borås-föreningen hade ordnat för sammanträdet på restaurant Skogsryd strax utanför Borås. Ombudsman Herman Lindcrantz och herr Karl Florén tog emot dagens gäster och alla kände sig tydligen strax hemma, då genast en intensiv konversation började.

Herr Lindcrantz hälsade de närvarande välkomna och uttryckte sin glädje över att årsmötet förlagts till Borås. Efter en synnerligen intressant rapsodi över Boråstraktens flora, industri och utveckling beklagade hr L. den alltför ringa anslutningen till Föreningen för Sockersjuka i Borås. Där använder c:a 600 personer genom landstingets anslag fritt insulin, men c:a 100 personer äro anslutna till föreningen. Reflektionerna göra sig själva.

Riksförbundets ordf. hr Pelle Börjesson tackade därefter hr Lindcrantz för den vackra välkomsthälsningen och öppnade sammanträdet.

Till ordf. valdes hrr H. Lindcrantz, Curt Arnewi och Ragnar Steen. Till sekr. hrr Yngve Krook och Allan Carlson.

Sedan styrelse- och revisionsberättelse föredragits och godkänts kom medlemsavgiften på tal. Efter diskussion beslöts, att lokalföreningarna skulle försöka att höja sina medlemsavgifter, för att kunna bliva i stånd att lämna bidrag till den tilltänkta stiftelsen.

På aktuarie Arnewis förslag beslöts, att förbundsstyrelsens säte fortfarande skall vara Göteborg och till dess styrelse valdes: hrr Pelle Börjesson, ordf., Olciv Forsberg, kassör och v. ordf., Yngve Krook, sekr. samt Axel Löthamn och Arne Norén, vilka utgöra arbetsutskottet. Övriga styrelseledamöter hrr J. A. Börjesson, Hälsingborg, Eric Carlsson, Halmstad, Karl Florén, Borås och Curt Arnewi, Stockholm kvarstå tills resp. lokalföreningar utsett sina representanter i styrelsen. Suppleanter blevo hrr Rune Johansson och fru Anna-Marie Wastensson. Till revisorer valdes hr Sigurd Nilsson och fr. Ulla Fenje, Landskrona, med hrr Anders Grafström, Halmstad och Einar Evers, Göteborg, som suppleanter.

På herr Thornbergs förslag bestämdes, att nästa årsmöte skall hållas i Tylösand.

Herr Pelle Börjesson redogjorde därefter för uppvaktningen för stats- och inrikesministrarna och föredrog den skrivelse, som överlämnats.

Årsmötet beslöt efter en ingående diskussion, att Riksförbundets tidskrift skall utgivas i Stockholm, under namnet "Diabetes", Tidskrift för sockersjuka. Aktuarie Arnewi skall stå som ansvarig utgivare och hr Lars-Erik Bergström utsågs till redaktör. För årets återstående nummer skall en prenumerationsavgift å kr. 2:75 uttagas. Priset på lösnummer bestämdes till kr. 1:—.

Den internationella diabetikerkongressen i Bryssel, Belgien, vid vilken aktuarie Arnewi och tandl. Bramstäng skulle representera Riksförbundet, diskuterades livligt och alla hoppades, att våra representanter skulle få rikt utbyte av resan. Av

de brev, som vi erhållit från Belgien, kunna vi förstå att våra representanter bliva hjärtligt mottagna och att kongressens styrelse sätter mycket stort värde på vårt deltagande.

Vid den synnerligen goda och animerade lunchen, som avåts på restaurant Skogsryds veranda, höllos

hjärtliga och glada tal av hrr Lindcrantz, Pelle Börjesson och Arnewi. Undertecknad vill på alla gästers vägnar tacka Föreningen för Sockersjuka i Borås och dess styrelse för den synnerligen angenäma dag, som vi hade nöjet att tillbringa i Borås.

Y. Krook.

EN NY SOMMARKOLONI FÖR HUVUDSTADENS BARN.

I den larmande barnskaran som efter sommarferiernas slut åter samlas på skolgården finns det tyvärr en och annan bleknos utan upplevelse av allt det skoj kamraterna ha att berätta från sommarkoloniernas badstränder eller sommarstugan på landet.

Har han diabetes får han lämna sin plats i lekringen som diskvalificerad. Ännu så länge är han utestängd från de vanliga kolonierna. Låt vara att en sådan där liten parvel förorsakar extra bekymmer för en föreståndarinna. Av det skälet ska i varje fall inget barn med diabetes dömas till en sommarferie på heta stengator med dammiga träd och många ensamma timmars sökande efter nånting att göra i en sommaravfolkad stad.

Av lättförstådda skäl har det varit en av sockersjukeorganisationernas främsta arbetsuppgifter att upprätta egna kolonier för barn med diabetes. Dessa arrangemang av tillfällig eller mera permanent natur är inget ställningstagande till frågan om barnens isolering eller utplantering tillsammans med »vanliga» barn är att föredra. Det är en provisorisk lösning tills dess saken ordnats genom myndigheternas försorg.

Efter många besvärligheter har Stockholmsföreningen i år lyckats få en egen koloni till stånd i Norrland för huvudstadens barn. Det är ett f. d. pensionat vid Bergvikens södra strand i Skog, Hälsingland. Från en av de kommittéade fick vi en entusiastisk skildring av den vackra belägenheten, ur vilken vi hämta följande.

— Landskapet här bjuder på en ljus, leende och yppig vegetation med en lummig grönska inramad av vackra höga berg klädda med djupa trollska barrskogar, där vandraren ibland ser skogen öppna sig kring en tjärn med vita näckrosor simmande på det mörka hemlighetsfulla djupets yta.

— Nere vid sjön, c:a 10 minuters promenadväg, öppnar landskapet stora famnen, särskilt för barnen. Här ligger den härligaste badstrand med mjukaste sand att sola sig i. Det klara vattnet är mycket långgrunt. En vuxen kan gå utåt över 100 m innan vattnet sträcker sig nämnvärt över knäna. Här kunna barnen tumla fritt och leka med en och annan kvarglömd timmerstock, som brukar flyta omkring. Allt medan den ljuvliga sommarsolen smeker deras kroppar och ger dem nya krafter och nytt livsmod. (John Fröberg).
L-E Bm.

FÖRGRUNDSPARTIER I VÅRT SYNFÄLT.

av

**Riksförbundets
ordförande**

Pelle Börjesson

Riksdagens sockersjukutredningskommittés betänkande ligger nu hos K u n g l. M a j : t tillsammans med alla remissyttrandena. Alla landets cirka 50.000 sockersjuka gå nu med berättigade och heta förväntningar, att detta vettiga och välmotiverade betänkande skall föranleda omfattande propositioner till nästa riksdag. Bl. a. innefattande fritt insulin för alla utan behovsprövning, körkort för motorfordon, möjlighet till stats- och kommunalanställning m. m.

Av våra svenska livförsäkringsbolag vänta vi, att de bättre skola följa med utvecklingen och snabbt gå in för en rätt och realistisk anpassning till våra behov av livförsäkringar. Vi få ju betala så dryga premieförhöjningar som 20—30 proc., om vi över huvud taget få teckna några. I Canada t. ex. är förhöjningen endast 1 proc.

Vi förvänta ett nyväckt intresse för den vetenskapliga forskningen rörande den verkliga karaktären av och orsakerna till sockersjukan. Det existerar för visso icke någon folksjukdom med tillnärmelsevis så fundamentala frågor olösta som sockersjukan. Det gamla talet om de langerhanska cellöarnas atrofiering har ju av den internationella vetenskapen klassificerats som ohållbara teorier, som nu förpassats till medicinens museum för avlagda kryckor och arbetshypoteser. — Upptäckten kan närmast jämföras med om någon bevisade att $2 \times 2 = 5$.

Det kommer att bli en kapplöpning världen runt att först lösa dessa grundproblem. Här finns oanade möjligheter att gagna hela mänskligheten, här finns ett helt fält av lagerkransar att skörda, här finns förmodligen några potentiella, välmotiverade nobelpris att hämta, ja, inom

sockersjukans domäner kommer förhända vår generations mest betydande medicinska rön att göras. Vi önska att de gjordes i vårt land. Att lösa dessa problem är minsann en uppgift värdig ett strålande team-work av våra skarpaste, unga intelligenser. Det måste nämligen äregirig ungdom till, som inte hunnit vänja sig vid att köra i gamla hjulspår. Med tanken, fantasien och problemställningsförmågan fri, obunden och himmelsstormande.

Det finns folk som säger — skam till sägandes även vetenskapsmän — att vi skall vara nöjda med vårt insulinpalliativ, varav logiskt följer, att vi skall vara tacksamma för att få se fram emot de svårartade komplikationerna blindhet, gangrän, impotens m. m. för egen del och så detta eviga damoklessvärd över våra barn. Naturligtvis värdesätta vi högt våra goda läkare för den fullkomnade insulinterapien. Men tacksamheten för insulinet är närmast lindansarens för sin balansstång. Årligt sagt ha vi efter ett par decennier börjat tröttna på lindans.

Dessa tacksamhetens apostlar ha tydligen blivit trinda, fått slättkamat hår och lugn sömn vid maktens köttgrytor. Och själens eld har hamnat under grytorna. Dessa reak-

tionärer är kulturskymningens mest väluttalade symptom. Vad vi behöver är magra män med vilda hårbuskar, som sover oroligt om nätterna, d. v. s. unge män med brand i själen och utan all förståelse för als-ob-filosofien.

Men det fordras också penningmedel för de nödvändiga forskningsarna. Här finns de bästa möjligheterna att göra kapitalplaceringar, som giva den högsta ränta för hela den lidande mänskligheten. Det erfordras flera millioner och vi ha välgrundad anledning förmoda, att många äldre sockersjuka redan i sommar komma att testamentera både större och mindre belopp för vår gemensamma stora sak och höga strävan.

Starka och goda krafter äro i verksamhet för oss. Men det gäller att var och en tar sin del i ansvaret och verket och organisationen för att i sinom tid få dela segerns ljuva frukter. Ett är visst, varje diabetiker är i första hand nödvändig och värdefull i kampen för vårt gemensamma, ideella arbete. Därjämte alla som känna ansvar för sina medbröder. Det första steget Du har att taga är att gå in i den närmaste lokal-föreningen för sockersjuka.

STIFTELSEN.

Vi bedriva ett energiskt arbete för att förverkliga planerna på en stiftelse med uppgift att stödja den vetenskapliga forskningen rörande sockersjukan. I nästa nummer av tidsskriften hoppas vi kunna lämna en närmare redogörelse för hur vi

tänkt oss lösningen av denna angelägenhet.

Den som själv är sockersjuk eller har någon nära anhörig med sjukdomen känner säkert till vilka faror som kunna hota den sockersjuka i

form av blindhet eller brand i benen m. m. Orsakerna till dessa allvarliga komplikationer har ännu icke kunnat klarläggas. Frågan om sockersjukans ärftlighet är likaledes ett dunkelt kapitel, ty meningarna härom äro inom läkarkretsar synnerligen delade. Vetsenskapsmän och läkare ha således ännu många vita fläckar att utplåna beträffande sjukdomen. Förutsättningen för all forskning är emellertid tillräckligt ekonomiskt stöd, ty annars kan det icke bliva något resultat.

Vi uppmana därför enträget sockersjuka personer i god ekonomisk ställning, men givetvis andra intresserade att genom testamenten, gåvobrev eller dylikt ihågkomma den blivande stiftelsen med penningmedel m. m. Alla upplysningar härom kunna lämnas av:

Ordf. i Riksförbundet, herr Pelle Börjesson, Skillnadsgatan 40, Göteborg, och

ordf. i Stockholms-föreningen, herr Curt Arnewi, Rosengatan 14, Sundbyberg.

NÅGRA GLIMTAR FRÅN FÖRENINGEN FÖR SOCKERSJUKA I HÄLSINGBORG.

Föreningen hade sitt sista ordinarie sammanträde för säsongen den 16 maj. Några av de viktigaste frågorna rörde sig om val av delegat till Riksförbundets årsmöte i Borås, samt placering av två sockersjuka barn på kolonivistelse. Genom tillmötesgående från Föreningen för Sockersjuka i Malmö, fick vi sända barnen även i år till malmöföreningens barnkoloni i Höllviksnäs.

Vid sammanträdet rapporterade v. ordf., att en icke namngiven person skänkt en oljemålning till föreningen, vilken värderades till c:a 500 kr. Även en annan anonym person har vid olika tillfällen skänkt föreningen mindre belopp f. n. utgörande 100 kr. att användas till kolonivistelse för sockersjuka barn. Dessa gåvor ha givetvis mottagits med stor tacksamhet, vi behöver ju allt ekonomiskt stöd vi kan få.

Vi brukar varje sommar anordna

en utfärd för våra medlemmar till någon vacker plats. I år hade vi ställt färden till den lilla idylliska staden Ängelholm och rastat på sommarrestaurant Thorslund, vilken är belägen i en synnerligen vacker och romantisk skog. Som sevärdhet kan nämnas en välkött djurpark.

Utfärden gynnades av vackert väder med sol hela dagen. Efter gemensam kaffedrickning på restaurangen stod det varje deltagare fritt att se sig om i de vackra omgivningarna och sedan vid lämplig tidpunkt på någon trevlig plats med härlig gräsmatta, duka upp den medhavda matsäcken.

Vi tar nu semesterledighet från föreningsarbetet och hoppas att medlemmarna efter, som vi hoppas en vacker sommar, till hösten kunna med nya krafter och intresse delta i föreningsarbetet.

STOCKHOLMSFÖRENINGENS ÅRSMÖTE.

Föreningen i Stockholm höll sitt ordinarie årsmöte den 29 mars 1949 i en församlingssal på Söder, till vilket ett stort antal medlemmar infunnit sig. Kvällens gäst var professor Erik Jorpes som höll ett mycket instruktivt och samtidigt särdeles underhållande föredrag över ämnet "Sveriges insulinförsörjning". Med kärva humoristiska kommentarer målade professorn både skuggor och dagrar i den för de flesta okända bakgrunden till den utveckling insulin tillverknin- gen nått i dag tack vare nedkämpandet av de hinder, som uppstod i och med kristiden. Nu äro vi självförsörjande, men någon export eller slöseri med insulinet tål inte produktionen. Ett klart begrepp om tillverknin- gens och den minutiösa kontrollens olika faser gav professor Jorpes med ledning av ett stort antal ljusbilder. En diabetikers årsbehov av insulin be- lystes med en lantlig idyll av 30 be- tande kossor och en våg av rörd sym- pati slog emot bilden av den lilla vita kanin, som utan allt besvär fick sina provinjektioner och ansvarar för vår trygghet i bruket av insulin.

Därefter vidtog årsmötesförhandlin- garna, från vilka det är värt att no- tera beslutet om höjd medlemsavgift fr. o. m. 1950 till 5:— kr. pr år. Be- slutet föregicks av en rätt livlig de- batt med röster för bibehållandet av den gamla avgiften.

Sedan följde val av nya medlem- mar i styrelsen efter dem som stodo i tur att avgå och den nya styrelsen fick följande utseende:

Ordf.: Aktuarie Curt Arnewi, Ro- sengatan 14, Sundbyberg. 28 38 71.

V. ordf.: Herr Lennart Hammar- ström, Förskottsvägen 2, Stockholm 38. 19 39 65.

Sekreterare: Herr Arne Eek, Indu- strigatan 16, Stockholm.

Kassaförvaltare: Kassör Knut Ham- mar, Dalagat. 39, Stockholm. 33 37 42.

V. sekreterare: Fru Karin Werner- Kjellström, Dalagatan 44, Stockholm. 31 09 66.

Ledamöter: Fru Alma Fröberg och herr Åsbrink, Stockholm.

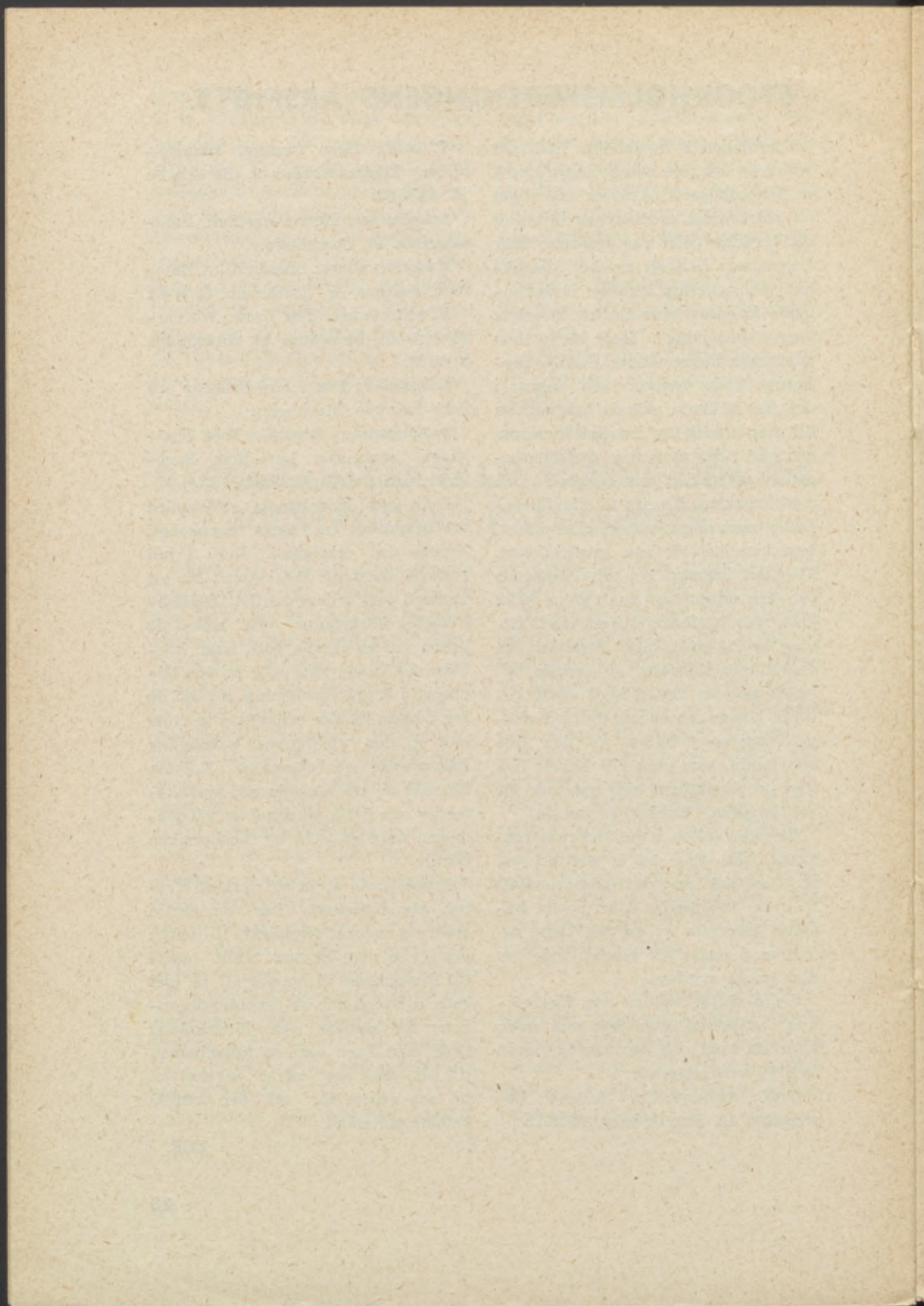
Suppleanter: Ingenjör Erik Vret- hagen, amanuens Lars-Erik Berg- ström och fru Greta Ohlin.

I år har föreningens strävanden att upprätta en egen barnkoloni kröntes med framgång. Den 4 juli reste 27 barn till Hälsingland för att under 6 veckor leva härligt friluftsliv i vacker skogsnatur och steka sig bruna vid en ljuvlig badstrand. För- äldrarna kunna vifta adjö åt sina tel- ningar i trygg förvissning om att de äro i bästa händer och själva se fram mot en tids välkommen avkoppling från ansvar och bekymmer. Kolonin förestås av en examinerad sjukskö- terska och övrig personal är väl för- trogen med skötseln av sockersjuka barn.

Barnkolonin är ju ett dyrbart före- tag. Myndigheterna har emellertid ställt sig mycket förstående till saken och i viss utsträckning ställt medel till förfogande. Vi hoppas att på idel goda erfarenheter av koloniverksam- heten för barnens och föräldrarnas skull men även som en uppmuntran till alla dem som offrat mycket av tid och arbete för att den skulle komma till stånd.

ELE.

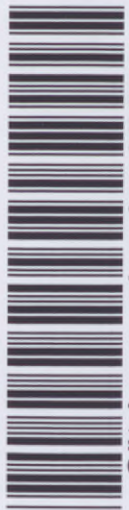

6000248789

Göteborgs universitetsbibliotek

CLINITEST

den enkla, snabba metoden för bestämmande av sockerhalten i urinen. Möjliggör för den sockersjuka att själv dagligen kontrollera sitt urinsocker.

Finnes på apotek. Prospekt sändes gärna på begäran.

Komplett Clinitestetui ..... Kr. 9: 75

Glas med påfyllnadstabletter ..... Kr. 2: 75

APOTEKARNAS DROGHANDELSAKTIEBOLAG

Stockholm

Göteborg

Malmö

Ännu finns ett antal lotter kvar i

RIKSFÖRBUNDETS LOTTERI

varför alla konstintresserade böra försäkra sig om lotter i tid. Vinsterna utgöras som bekant av tvenne tavlor, den ena av professor O. Sköld, värde 2.500:—, och den andra av konstnären G. Th. Wallén, värde 3.000:—.

Lotter finnas tillgängliga förutom i AB D. Börjessons Konsthandel, Göteborg, hos alla lokalföreningar i landet.

Lottpris Kr. 2:—.

